

۱۰ روندِ نوین در حسابرسی داخلی

(خلاصه‌ای برای به‌روزرسانی دانش حرفه‌ای حسابرسان داخلی در ایران همگام با تغییرات بین‌المللی،
برگرفته از مطالب منتشرشده توسط شرکت‌ها، موسسات و نهادهای حرفه‌ای از سال ۲۰۲۳ تا کنون)

۱. هوش مصنوعی و خودکارسازی تحلیل‌های حسابرسی
۲. ریسک‌های فناوری اطلاعات و امنیت سایبری
۳. نقش راهبردی حسابرسی داخلی در حوزه‌های ESG و پایداری
۴. پیاده‌سازی استانداردهای جهانی حسابرسی داخلی
۵. هم‌سویی راهبردی حسابرسی داخلی با مدیریت ریسک سازمانی

-
۶. فشارِ منابع، محدودیت بودجه و ضرورت اولویت‌بندی ریسک‌ها
 ۷. حسابرسی مستمر و پایشِ برخط کنترل‌ها
 ۸. تحوّل مهارتی حساب‌رسان داخلی
 ۹. افزایشِ شفافیت، پاسخ‌گویی و فشارهای نظارتی
 ۱۰. ریسک اشخاص ثالث و زنجیره‌ی تامین

هوش مصنوعی و تحلیل‌های پیشرفته‌ی داده به‌صورت بنیادین، شیوه‌ی «برنامه‌ریزی» و «اجرای» حسابرسی داخلی را دگرگون کرده‌اند. با استفاده از فناوری‌های نوین، امکان شناسایی ناهنجاری‌ها، انتخاب نمونه‌های پریسک و خودکارسازی رویه‌های تکراری فراهم شده است. در عین حال، حسابرسان باید نسبت به ریسک‌های ذاتی هوش مصنوعی و الزام‌های راهبری آن آگاهی کامل داشته باشند.

گسترش زیرساخت‌های دیجیتال و افزایش حملات سایبری، ریسک‌های فناوری اطلاعات را به یکی از اصلی‌ترین حوزه‌های تمرکز حسابرسی داخلی تبدیل کرده است. انتظار می‌رود واحد حسابرسی داخلی با ارزیابی مستمر کنترل‌های فناوری، اطمینان معقولی درباره تاب‌آوری سایبری سازمان و کفایت کنترل‌های امنیت اطلاعات ارائه دهد.

نقش راهبردی حسابرسی داخلی در حوزه‌های ESG و پایداری

با افزایش الزام‌های افشای اطلاعات محیط‌زیستی، اجتماعی و راهبری، حسابرسی داخلی نقشی کلیدی در اعتباربخشی به داده‌های پایداری، کفایت کنترل‌ها و اطمینان‌بخشی به گزارش‌های غیرمالی ایفا می‌کند. در نتیجه، این حوزه به یکی از مسیرهای اصلی توسعه‌ی نقش راهبردی حسابرسی داخلی تبدیل شده است.

نسخه‌ی جدید استانداردهای جهانی حسابرسی داخلی با تاکید بیشتر بر «حرفه‌ای‌گری»، «قضاوت حرفه‌ای» و «کیفیت اجرا»، سازمان‌ها را ناگزیر به بازطراحی «ساختار فعالیت‌های حسابرسی»، «سازوکار مستندسازی» و «برنامه‌های تضمین کیفیت» کرده‌اند. انطباق با این استانداردها به یکی از اولویت‌های اصلی مدیران ارشد حسابرسی داخلی تبدیل شده است.

**انتظار ذی‌نفعان از حسابرسی داخلی فراتر از نقش کنترلی سنتی رفته و به
ارائهی دیدگاه‌های راهبردی در حوزه‌ی مدیریت ریسک گسترش یافته
است. تعامل نظام‌مند با مدیریت ریسک سازمانی و خط دوم، به یکی از
ارکان بلوغ حرفه‌ای حسابرسی داخلی تبدیل شده است.**

فشارِ منابع، محدودیت بودجه و ضرورت اولویت‌بندی ریسک‌ها

با وجود افزایش انتظارات از واحدهای حسابرسی داخلی، بسیاری از این واحدها با محدودیت نیروی انسانی و منابع مالی مواجه‌اند. این وضعیت، ضرورت تدوین برنامه‌های حسابرسی مبتنی بر ریسک، استفاده گسترده از فناوری و بهره‌گیری از مدل‌های برون‌سپاری و هم‌سپاری را تشدید کرده است.

الگوی سنتی حسابرسی‌های دوره‌ای به تدریج جای خود را به پایش مستمر داده‌ها و کنترل‌ها می‌دهد. بهره‌گیری از داشبوردهای مدیریتی، تحلیل‌های لحظه‌ای و سامانه‌های هوشمند، امکان واکنش سریع‌تر به تغییرات ریسک را برای حسابرسی داخلی فراهم کرده است.

**حسابرسان داخلی امروز نیازمند مهارتهایی فراتر از دانش
حسابداری/حسابرسی و کنترل‌های سنتی هستند.
«تسلط بر تحلیل داده»، «فناوری‌های نوین»، «درک ریسک‌های
فناوری‌محور» و «توانایی برقراری ارتباط مؤثر با هیئت‌مدیره و کمیته‌های
مربوطه»، به شایستگی‌های بنیادین این حرفه تبدیل شده‌اند.**

نهادهای ناظر و کمیته‌های حسابرسی انتظار دارند گزارش‌های حسابرسی داخلی از «شفافیت»، «استنادپذیری/قابلیت اتکا» و «عمق تحلیلی» بالاتری برخوردار باشند. همچنین، پیگیری اجرای توصیه‌ها و ارزیابی اثربخشی اقدام‌های اصلاحی بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته است.

وابستگی فزاینده سازمان‌ها به پیمانکاران، ارائه‌دهندگان خدمات فناوری و تامین‌کنندگان خارجی، ریسک‌های اشخاص ثالث را به یکی از حوزه‌های حساس حسابرسی داخلی تبدیل کرده است. ارزیابی کفایت قراردادها، کنترل‌های دسترسی، محرمانگی اطلاعات و تاب‌آوری زنجیره‌ی تامین، از محورهای کلیدی این روند هستند.

راه‌های ارتباطی

<https://www.linkedin.com/in/shshahrabi>

@IA_BY_SHAHROKH_SHAHRABI

<https://charchob.net>

<https://rahbaracademy.net>